

De Woutertje Pieterse Prijs is een prijs voor het beste oorspronkelijk Nederlandstalige kinder- of jeugdboek dat het afgelopen jaar is verschenen. In 2026 zijn er zes boeken genomineerd.

Om leraren te inspireren aan de slag te gaan met actuele én goede kinder- en jeugdboeken, bieden wij lestips aan bij de genomineerde boeken. Dit jaar zijn er lestips vanaf groep 3 van het basisonderwijs tot en met de derde klas van het voortgezet onderwijs.

LESTIPS

VOOR GROEP 3 EN 4 VAN HET BASISONDERWIJS

Deze lessuggesties richten zich op het boek *Alle dingen die mijn opa stiekem is* van Gerson Main & Hedy Tjin (Uitgeverij Querido).

Thema's in dit boek

- verbeeldingskracht
- omgaan met verlies
- relatie grootouder-kind
- natuur
- de cyclus van het leven
- muzikaal verhaal

Uit het juryrapport

"Gerson Main brengt een ode aan de bijzondere en belangrijke relatie tussen grootouder en kind. Het boek raakt door zijn oprechtheid. De tekst spreekt kinderen rechtstreeks aan, zonder over hun hoofden heen te schrijven. De toon is licht en speels, met liefde voor het leven, en draagt tegelijk een emotionele lading.

Hedy Tjin tilt het verhaal naar een nog hoger niveau met haar levendige, expressieve illustraties.

Dit boek geeft kinderen een handvat om na te denken over afscheid, dood en het koesteren van herinneringen zonder dat het zwaar wordt. De verbeelding fungeert als veilige plek, als brug tussen wat was en wat blijft."

Alle dingen die mijn opa stiekem is

Een kleinzoon (ik-personage) heeft een speciale band met zijn opa die in een verzorgingstehuis woont. Het lijkt of hij een saai leven heeft, maar eigenlijk is zijn opa heel avontuurlijk. In de lente is hij als sultan de baas over een heel mooi land en geniet hij zoveel mogelijk van het leven. Elke zomer vaart hij als kapitein naar een eiland vol stokstaartjes en in de herfst is opa een duiker en praat hij met de vissen. Als de winter is begonnen, opent hij zijn ogen bijna niet meer. Hij leert dan nieuwe dingen als ruimtevaarder. Ooit komt hij terug.

Het verhaal is voortgekomen uit de liedjes op het album *Weg Van Dit feestjE* van Gerson Main dat gericht is op volwassenen en via een QR-code in het boek is te beluisteren.

WAT TEKENEN

VERBEEDEN

Introductie

Laat de voorkant van het boek zien en bespreek wat de leerlingen zien. Over wie gaat het verhaal? Lees de eerste twee spreads (=dubbele pagina's) voor terwijl je de illustraties laat zien.

Wat is opa nog meer?

Vraag aan de leerlingen of ze een idee hebben wat opa nog meer zou kunnen zijn. Laat ze in tweetallen overleggen en samen een fantasiewereld bedenken waarin opa een rol speelt. De leerlingen mogen daarna hun idee vertellen. Noteer alle fantasiefiguren en karakters op het bord.

TIP: Als leerlingen eerst meer meegenomen moeten worden in hun fantasie, lees dan de tekst van het prentenboek verder voor zonder de illustraties te laten zien.

Materiaal & tekenen

Leg verschillend teken- en schildermateriaal neer en bekijk samen de afbeelding op spread 1. Laat leerlingen het materiaal uitproberen en bespreek welk materiaal gebruikt is voor deze illustratie (=aquarelverf, kleurpotlood en viltstift). Laat alle leerlingen kiezen met welk materiaal ze willen werken en een kleurenpallet van 3 kleuren samenstellen. Ze maken hiermee een tekening van de figuur die opa nog meer zou kunnen zijn. Exposeer de tekeningen in de klas.

© illustratie Hedy Tjin

ACHTERGRONDINFO

Werken aan het vergroten van verhaalbegrip en literaire competentie

Een sleutelmoment in de leesontwikkeling

In groep 3 en 4 krijgen de leerlingen veel teksten voorgeschoteld die gericht zijn op het technisch leren lezen. Het verhalende en literaire aspect blijft daarbij vaak achterwege, waardoor de leesmotivatie van leerlingen afneemt. Dit wordt in *De doorgaande leeslijn* (Stichting Lezen, 2020) een *sleutelmoment* genoemd. Juist door ook veel aandacht te geven aan de beleving van verhalen, behouden leerlingen hun leesmotivatie. Met prentenboeken komen verhalen echt tot leven. Zeker als je er verschillende werkvormen aan koppelt.

Praten via de band

Jeugdliteratuur leent zich er goed voor om moeilijke onderwerpen met leerlingen te bespreken. Het praten over gevoelige onderwerpen is soms makkelijker als leerlingen hun gevoelens *via de band* kunnen bespreken. Dit is een biljartterm en wil zeggen dat je niet ingaat op de eigen gevoelens, maar op een indirecte manier via het personage.

WANNEER

INTERPRETEREN

De seizoenen

Lees het prentenboek voor terwijl je de illustraties laat zien en benadruk hierbij de seizoenen die langskomen. In elk seizoen is opa ergens anders, is hij iemand anders en doet hij andere dingen.

Per seizoen

Verdeel de klas in groepjes van 4 leerlingen en geef elk groepje een seizoen om te bespreken. Deel grote vellen papier uit die in 4 vakken zijn verdeeld met WANNEER, WAAR, WIE, WAT of teken hier pictogrammen voor. Laat de leerlingen in de vakken het volgende noteren of tekenen:

- WANNEER => welk seizoen het is
- WAAR => waar opa is
- WIE => wie opa is
- WAT => wat opa doet

Ga langs elk groepje en laat de spread nog een keer zien van hun seizoen en lees de tekst voor.

WAAR

MUZIEK & DANS

Dansbare poëzie

Gerson Main noemt zijn teksten vaak *dansbare poëzie* en met het album *Weg Van Dit feestje* hoor je dat ook. Het nummer *Eiland* leent zich goed om in te zetten.

Laat het nummer horen via *YouTube* of *Spotify* (zie de link op de website van Gerson Main via bovenstaande QR-code).

Bekijk tijdens het luisteren samen het prentenboek nog een keer en bespreek bij welk fragment dit nummer goed past.

BEGRIJPEN

Betekenis

Loop klassikaal het verhaal door aan de hand van wat de groepjes hebben genoemd. Bespreek de betekenis van de seizoenen en sta stil bij de cyclus van het leven. Hoe voelt opa zich in de winter? Hoe komt het dat de familieleden stiller dan normaal zijn? Wat snapt mama niet? Hoe voelt het ik-personage zich?

© illustratie Hedy Tijn

BELEVEN

Feestje vieren

Bouw samen een feestje om het leven van opa te vieren. Dans samen op de muziek en deel eventueel schudinstrumenten uit om het ritme van de beat nog meer te voelen.

Maak mooie zinnen

In het nummer *Eiland* zit de zin *Maak mooie zinnen zelfs als niemand ze verstaat*. Bespreek dit met de leerlingen en ga samen op zoek naar mooie zinnen in het prentenboek. Deze mooie zinnen kun je zingen bij de instrumentale versie van het nummer.

MEER LEZEN?

Meer boeken van Hedy Tjin

- *151 boeken* (2023) Pim Lammers & Hedy Tjin. Uitgeverij Querido.
- *Op de rug van Bigi Kayman* (2021) Henna Goudzand Nahar & Hedy Tjin. Uitgeverij Querido.

Meer lezen over verlies

- *Altijd dichtbij* (2020) Mark Janssen. Uitgeverij Lemniscaat.
- *De jongen en de gorilla* (2020) Jackie Azúa Kramer & Cindy Derby. Uitgeverij Samsara.
- *De ballonnen van opa* (2020) Jessie Oliveros & Dana Wulfekotte. Kokboekencentrum Uitgevers.
- *Opa en de walnoot* (2022) Ammi-Joan Paquette & Felicita Sala. Davidsfonds Infodok.
- *Wat ik je nog wilde zeggen* (2023) Jean-François Sénéchal & Chiaki Okada. Davidsfonds Infodok.
- *Weet je nog?* (2024) Sydney Smith. Uitgeverij Querido.

Bronnen

- Stichting Lezen (2020). *De doorgaande leeslijn. De leesontwikkeling van 0-20 jaar*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Mieras, Mark (2021) *Wat onderzoek ons leert over muziek op school*. Meermuziekindex.nl.

Meer info over de makers

- Websites:
www.gersonmain.nl
www.hedytjin.nl
- Instagram:
www.instagram.com/gersonmain
www.instagram.com/tjinhedy

Colofon

Deze lestips zijn ontwikkeld door **Loes Reichenfeld** (LEES met LOES) - www.leesmetloes.nl

In opdracht van Stichting Woutertje Pieterse Prijs.

Scan de QR-code voor lessuggesties bij alle genomineerde boeken:

voor het basisonderwijs

- groep 3-4: *Alle dingen die mijn opa stiekem is* van Gerson Main & Hedy Tjin
- groep 5-8: *Konijntjes op het kerkhof* van Peer Wittenbols & Shamisa Debroey
- groep 5-6: *Atman!* van Bart Moeyaert & Mark Janssen
- groep 7-8: *De oorsprong der dingen* van Jacques & Lise

voor het voortgezet onderwijs

- klas 1-2: *Krekel* van Annet Schaap
- klas 2-3: *Albatros* van Yorick Goldewijk

Mogelijk gemaakt dankzij de Brook Foundation, De Versterking en het Hendrik Muller Fonds.

